

Een specht

met hoogtevrees?

Grote bonte specht bij nestholte

De nieuwe snelweg Amersfoort-Zwolle heeft onze actie-radius beperkt. Konden we voorheen, zeg maar, uren lopen zonder 'beschaving' te ondervinden, nu zijn we genoodzaakt een 'bosje om' te lopen. Bij voorkeur zoeken we met het oog op de ongebreidelde avonturenzin en het ongedisciplineerde gedrag van de peuters een stuk terrein dat geen ander verkeer telt dan voetgangers: een driehoekig stuk Grove dennen-bos, gevangen tussen spoorlijn, snelweg en straatweg. Het zit vol flinke bulten, bescheiden bergen van Nunspeets formaat, sinds kort echter ook ontdekt door de crossende jeugd, zodat althans op school- en werkvrije doordeweekse dagen het geknetter niet van de lucht is.

Het is wonderlijk genoeg dat vlak naast de crossroute een Ransuilenpaar geregeld zijn menukaartje uitspuwt. De beesten zitten er ook op zaterdag en aanschouwen filosofisch het geknetter onder zich, de 'oren' recht omhoog. Een kwestie van aanpassing!

De laatste tijd gingen we met een dóél het bos in. De oudste van zes wilde zich specialiseren in het zoeken naar spechtesmid- sen. Tot nu toe vond hij daar drie van deze openluchtse werkplaatsen. Twee hiervan waren normaal, dat wil zeggen dat de afge-

kloven appeltjes onder aan de stam lagen en het timmerwerk ergens bovenin plaats- vond. Het kleminstrument werd gevormd door de hoek tussen tak en stam.

De derde werkplaats was de mooiste die ik ooit had gezien. Deze bevond zich aan de voet van een kromme Grove den. In de dikke schors waren diepe geulen gehakt rondom de gehele stam. De grootste hoogte bedroeg ca een meter. Er bleken 17 van deze geulen aanwezig te zijn en op het mo- ment dat wij voor het eerst oog in oog stonden met de smidse, zaten er nog vier denneappeltjes in vastgeklemd, het over- blijfsel van een spechtenontbijt. Ze waren duidelijk bewerkt. Het dikke onder eind naar beneden gericht, klem gezet óf in het einde van de geul óf middenin een ver- smalling van zo'n gleuf, en allemaal ont- daan van de kleine zaadjes (je snapt niet dat een specht daarvan kan leven!). Het aantal appeltjes op de grond rechtvaardig- de eigenlijk niet het aantal gleuven. Ik had genoeg smidsen gezien die rijker van afge- werkte appeltjes waren voorzien. Het leek erop dat de Grote bonte meer plezier vond in het vervaardigen van klemgleuven dan dat hij of zij het deed uit pure noodzaak of praktische tijdsbesteding.

Het gelukte ons niet om de Grote bonte specht op die plaats op heterdaad te betrappen. Wel merkten we dat de werkplaats werd gebruikt. We haalden dan de afgekloven kegeltjes uit de gleuven en vonden bij een volgend bezoek dat deze weer gevuld waren. Nu moet je met kinderen bij je eigenlijk ook nooit naar vogeltjes gaan kijken. Het zijn net jonge veulens, moeilijk stil te houden en daardoor niet geschikt om zodanige intieme momenten bij te wonen. Het plaatsen van een denneappel in welke smidse dan ook heb ik, hoe dikwijls ik het ook heb getracht, nimmer waargenomen. Wél zag ik, hoe Grote bonte spechten een denneappel van de tak afgristen. Dit de-

Deel van de bast met uitgehakte gleuven

Hoe doet hij dit nu? Legt hij het verse appeltje neer, óf houdt hij het op één of andere manier met zijn poten vast en verwijdert hij met de snavel de oude? In onze laag-bij-de-grondse-smederij vormde dat geen probleem. Ten eerste was het aantal gleuven zo groot dat de huisvesting van de nieuwe kegels zonder meer mogelijk was en bovendien was de werkplaats vlak boven de grond gelegen zodat de landingsplaats op nagenoeg hetzelfde niveau lag.

Een inspectie van de gleuven wekte de indruk dat ze van tijd tot tijd werden verlengd. Er waren enkele holten, plaats biedend aan slechts één denneappel; de langere gleuven bezaten hier en daar bredere gedeelten, voorheen misschien ligplaatsen van

den ze door de kegel met de snavel beet te pakken en, door weg te vliegen, deze dan afrukten, waarna ze naar hun boom toe-vlogen. Ook nam ik dikwijls waar dat ze bezig waren een dennekegel te ontzaden. Ik zat er dan echter steeds van onderen tegen aan te loeren, zodat de fijne details verborgen bleven. De kegel moet in zijn ligplaats worden rondgedraaid want de afgewerkte exemplaren zijn steeds aan alle zijden bewerkt.

Vreemd is wel dat de specht dikwijls zijn laatste appeltje laat zitten. Het lijkt niet economisch. Komt hij met zijn nieuwe ontbijt aanvliegen, dan is hij immers eerst verplicht zijn oude boterham te verwijderen!

'denneappeltjes vastgeklemd'

één dennekegel, doch door veelvuldig gebruik mogelijk te wijd geworden en daarna afgekeurd. Het was wel een smidse voor universeel gebruik: er konden vruchten in van verschillende grootte.

Het aantal 'kluiven' onder de boom was naar mijn idee te gering. Een ander plekje met een tak-stam-smidse, waar ik stevast dagelijks een Grote bonte specht hoorde en zag rondscharrelen, bood veel meer restanten. Mogelijk heeft de specht-met-hoogtevrees nog meer van dergelijke eettafels in de buurt. We zullen er naar uitkijken!

Adres van de schrijver:

Foto's van de schrijver